**Raadsvergadering dd 7 nov 2022**

**Agendapunt Programmabegroting 2023-2026**

Ik wil beginnen met nogmaals onze waardering uit te spreken naar de organisatie en het college over de begroting die voorligt. Dit is de eerste begroting van het nieuwe college en hij ziet er verzorgd uit en bovenal: we schrijven weer zwarte cijfers. We zien nu dat onze inspanningen in de afgelopen en lopende raadsperiode hun vruchten afwerpen. Daar zijn we heel tevreden mee. Nogmaals de complimenten aan het huis, het college en maar ook aan ons zelf, dat we ons goed aan de afspraken in het Herstelplan hebben gehouden. Maar we zijn er nog niet; we moeten alert blijven. Ik kom daar nog op terug.

Het coalitieakkoord zien we op een aantal punten terug in deze begroting en daar zijn we content mee. Enkele voorbeelden: er worden stappen gezet rondom de woningnood, zoals flexwoningen, maar ook herallocatie van de sportvelden om ruimte te maken voor woningbouw. De integrale aanpak van het onderwerp duurzaamheid is opgepakt, er zijn goede vervolgstappen gezet rondom de Wyborgh en er is financiering geregeld van achterstallig wegenonderhoud. En ook erg belangrijk en in lijn met ons coalitieakkoord: we hebben financieel de zaken beter op orde.

Bij 3 punten uit de begroting wil ik wat uitvoeriger stil stilstaan, te weten (1) de lastenontwikkeling voor onze inwoners; (2) de risico's die we lopen op financieel vlak; en (3) onze ambtelijke organisatie 1Stroom.

In de eerste plaats dus de lastendruk voor onze inwoners. Het stemt ons tevreden dat de lastendruk voor onze inwoners met een zeer bescheiden percentage toeneemt. Dit punt haakt één op één aan op ons coalitieakkoord. In een tijd waarin wordt gesproken over inflatiecijfers van 17%, is het goed om te zien dat de gemeentelijke belastingen en heffingen niet in dezelfde orde van grootte gaan stijgen. We komen nog wel met een voorstel dat beperkt gevolg zal hebben voor de lastendruk van onze inwoners, maar daar krijgen de inwoners dan ook een belangrijk en vooral zichtbaar stuk dienstverlening voor terug. Het betreft het wekelijks ophalen van gft-afval. Ik kom daar nog op terug.

Het tweede belangrijke punt waar wij bij willen stilstaan is ons financiële risico. De cijfers zien er vooralsnog goed uit, maar er worden ook -zeer terecht- de nodige risico's door het college afgegeven en de facto wordt door het college gemaand tot voorzichtigheid. De gekozen benadering voor de berekening van de weerstandsratio kunnen wij volgen en onderschrijven wij ook. Een andere -gewogen- berekening van onze risico's zou overigens ook niet tot een andere kwalificatie van ons weerstandsvermogen leiden: die blijft vooralsnog reden geven tot waakzaamheid.

Want zeker in het Sociaal domein zijn er forse risico's, zoals we in de afgelopen raadsvergadering weer hebben ervaren. En dat ondanks dat we binnen het Sociaal Domein als gevolg van de transformatie steeds beter in control zijn. Sommige zaken overkomen ons gewoon; daarop is weinig of geen invloed. Wij begrijpen de winstwaarschuwingen van het college dan ook: voorzichtigheid is geboden. Desalniettemin willen wij wel opkomen voor dat deel van onze inwoners dat in moeilijkheden komt als gevolg van de enorme stijging van de energiekosten en ook voor onze verenigingen die zich daardoor voor financiële problemen gesteld zien. Daar komen we verderop deze avond nog wel terug.

De rode draad op het financiële vlak blijft wat ons betreft in ieder geval dat voorzichtigheid geboden is.

Het derde punt dat we willen benadrukken in onze bijdrage voor de begroting 2023 betreft 1Stroom.

Wij zien duidelijke vooruitgang; de reorganisatie begint vruchten af te werpen. Complimenten dus aan bestuur, directie en medewerkers van 1Stroom. Toch hebben wij ook zorgen. Over 2021 kregen we geld terug van 1Stroom en dat is waarschijnlijk ook het geval over 2022. Dat heeft met name te maken met niet ingevulde vacatures. Op zich mooi, dat we geld terug krijgen, maar de keerzijde is, dat het werk dat gedaan moet worden, waarvoor wij bestuurlijk opdracht hebben gegeven, niet wordt uitgevoerd en blijft liggen. Dat is absoluut geen verwijt, maar een constatering. De organisatie komt feitelijk gewoon handen tekort.

Wij zijn er niet bij gebaat om geld terug te krijgen vanuit 1Stroom: wij zijn gebaat bij de uitvoering van taken en opdrachten. We willen daarom graag meedenken als het gaat om de vervulling van vacatures en/of het stellen van prioriteiten bij de uitvoering van het opgedragen werk. Met name op dit laatste punt kan de Raad naar onze mening dienstbaar zijn en helpen. Wij gaan immers ook over de prioritering van bestuurlijke opdrachten. Onze suggestie is om een lijst te doen opleveren van onderwerpen die door onderbezetting in het gedrang komen en vervolgens de raad op die lijst te laten meedenken v.w.b. de prioriteitsvolgorde. Graag een reflectie hierop van de voorzitter van Raad die tevens de voorzitter is van 1Stroom.

**Amendement GFT**

Het amendement heeft als doel het structureel ledigen van de GFT-bakken gedurende de maanden april t/m oktober. In de voorliggende begroting wordt daarmee geen rekening gehouden en dat willen wij met het amendement herstellen. We komen zo meteen toe aan de inhoudelijke behandeling van het amendement, maar eerst wil ik onze zorgen uitspreken over de voortgang van zaken en de kwaliteit van behandelen rond dit onderwerp binnen 1Stroom. Dit sluit aan op het punt dat ik zojuist heb behandeld. Wij vragen al vele maanden om de afgesproken evaluatie van de gft-proef en het rapport over de afvalresultaten van geheel 2021 en hebben die nog steeds niet. We hebben deze informatie nodig om het visiedocument te toetsen en verder beleid te maken .En het rapport dat is gemaakt en in december vorig jaar beschikbaar kwam, beantwoordt niet aan de belangrijkste onderzoeksvragen en wijkt qua onderzoeksperiode af van de periode dat de proef is gehouden. Wij verzoeken de wethouder zo snel mogelijk met de toegezegde evaluatie te komen, maar ook om 2022 en het komende jaar 2023 op een beperkte wijze te evalueren, waarbij dan wel antwoord wordt gegeven op de belangrijkste vragen, te weten of er sprake van een waterbed effect en of de samenstelling van de grijze container tijdens het wekelijks ophalen van het GFT tot een sterke afname van de hoeveelheid gft in die bakken leidt.

Wij vinden het verder wenselijk, ook met het oog op de voortgang, het onderwerp afval onder te brengen bij de afdeling die zich bezig houdt met duurzaamheid. Niet voor niets speelt afval in rol in het grondstoffenplan en het onderwerp circulariteit. Dat is van belang, omdat we nog een flinke weg te gaan hebben in onze circulariteitsdoelstellingen. Dit is ook zo verwerkt in de motie duurzaamheid die nog aan de orde komt.

Tekst amendement en motie